

بسم الله الرحمن الرحيم



عنوان : کریم بر وزن فعیل

موضوع : چرا به امام حسن علیه السلام کریم میگویند؟

مناسبت : ولادت امام حسن علیه السلام ۹۸

کانال منبر آسمانی @m_asemani سخنرانی : چهل و سوم

اگر کدام از نور چهارده معصوم به عنوان انسان کامل دارای ویژگی هایی بودند که بیان هر کدام از آن صفات نیاز به هزاران ساعت تحقیق و پژوهش مفصل دارد ، من جمله وجود نازنین حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام . اگر الان از شما عزیزان بپرسم که اولین و مهمترین ویژگی که در وجود این امام همام تبلور داشت و دارد و همه امام مجتبی علیه السلام را به این صفت می شناسند ، همه با هم یک صدا خواهید گفت: کریم اهل بیت .

آیا تا به حال از خود سوال کرده اید که چرا با اینکه همه اهل بیت دارای صفت کرامت بودند ولی به امام مجتبی علیه السلام کریم اهل البیت می گویند؟

اولا باید این نکته را خدمت شما عزیزان تذکر بدهم که امام مجتبی علیه السلام توسط هیچ کدام از اهل بیت به این صفت ملقب نشده اند^۲ و یا به قول اصولیون این نامگذاری تعیینی نیست.

خوب پس این لقب برای امام مجتبی علیه السلام از کجا آمده است ؟

برای اینکه متوجه جواب شویم بگذارید برایتان یک مثال بزنم. در همه محله های ما مغازه بقالی یا سوپری وجود دارد اما وقتی ما میخواهیم خرید کنیم به هر مغازه ای نمیرویم بلکه به مغازه ای می رویم که با انصاف تر از دیگران است و هوای مشتری خود را دارد. خوب این آقای بقال چگونه به انصاف معروف شد؟

اول چند نفر مشتری شدند و از او خرید کردند و دیدند و فهمیدند که زیاد روی جنس نمیکشد ، مثلا در وزن کردن جنسی کمی بخشش هم میکند و این عمل او همه جا پخش شد لذا او در محل به کاسب با انصاف معروف شده و به مرور زمان همه او را به انصاف میشناسند. در اینجا کسی برای او نامی انتخاب ننموده بلکه به قول آقایان اصولی این

^۲ القابی همچون زین العابدین و تقی که امام معصومی برای امام معصوم دیگری نام گذاری نموده

وضع تعینی است یعنی کثرت استعمال مردم و خواندن مردم او را به این نام او را به این نام شهره کرد.

صفت کرامت و کریم بودن امام حسن مجتبی علیه السلام هم این گونه است. یعنی ائمه‌ی قبلی نفرمودند او کریم است، بلکه آن قدر این کرامت در مدینه توسط مردم تجربه شد، آن قدر تجربه شد، آن قدر کرامت دیدند، به او کریم اهل البیت گفتند.

^۳ آنانی که ادبیات عرب خوانده اند خوب می دانند که کریم بر وزن فعل و صفت مشبیه است و دلالت بر ثبوت دارد یعنی یک لحظه حضرت دست از کرم و بخشش بر نمی داشتند که هیچ، الان هم یک لحظه دست از کرم و بخشش بر نمی دارند چون ما امام را حی می دانیم و قائل به ممات امام نیستیم .

تا اینجا کریم بودن حضرت اثبات شد اما آنچه کریم بودن حضرت را به اوج خود می رساند این است که بفهمیم حضرت در کدام منطقه جغرافیایی و در میان چه مردمی معروف به این لقب شد.

امام مجتبیٰ علیه السلام دقیقاً در جایی به لقب کریم معروف شدند که مردم آن دیار یعنی مدینه متأسفانه از محبین اهل بیت نبودند و آزمایششان را در حب اهل بیت علیهم السلام پس داده و مردود شده بودند.

عزیزان یک موقع انسان جایی انفاق و بخشش میکند که اکثر مردم آن شهر و دیار او را دوست دارند و روی حرفهایش حرفی نمی زنند و به حمایت از او بر میخیزند و فریاد تشکرشان رو به افلاک است . اما امام مجتبیٰ علیه السلام در شهری و محلی ملقب به کریم شد که طرح کودتای غصب خلافت و هتک حرمت خاندان وحی در آن ریخته شده بود و مردمش اهل بیت علیهم السلام را به هر نحوی آزار داده بودند.

از همه اینها عجیب تر این است که در احوالات و اعترافات مروان بن حکم دشمن قسم خورده و درجه یک اهل بیت و کسی که یک لحظه با امیرالمومنین علیه السلام بیعت نکرده و حتی در جنگ صفین مقابل حضرت امیر علیه السلام قرار گرفته، آورده اند که او درباره کریم بودن امام حسن علیه السلام میگفت : «هذا أسخى العرب» یعنی حسن علیه السلام با سخاوتمندترین مرد عرب است.

بعضی از فرازهای زندگی امام مجتبی علیه السلام عقل و هوش را از سر هر انسانی چه مسلمان و چه کافر می برد، بخصوص آنجا که در تاریخ داریم که ایشان در طول عمر شریف و با برکتشان دو بار تمام اموال و دارایی خود را در راه خدا خرج کرده و سه بار ثروتشان را به دو نیم تقسیم نموده، نصف آن را برای خود نگه داشته و نصف دیگر را در راه خدا بخشیدند.^۵

فکر کردن روی این قضیه هم سخت است، چه برسد به انجام دادنش. دو بار همه‌ی اموالش را میان مردم چنین شهری تقسیم و بخشش نمود.

ما سوی شد سائل دستِ کریم
هستی ما هست از هستِ کریم
نیمه‌ی ماه خدا حس می‌کنم
بر سر خود گرمی دستِ کریم

^۴ تحریک احساس

^۵ پیشوایی، مهدی، سیره پیشوایان، قم، چاپ چهارم، ۱۳۷۵، ناشر مؤسسه تحقیقاتی و تعلیماتی

امام صادق علیه السلام، ص ۹ و ۹۱.

۵ امام با این بخشش خودشان میخواهند به شیعیان خود درس بزرگی بدهند به این معنا که ای شیعیان و پیروانم، اگر میخواهید جا پای جای من قدم بگذارید این را بدانید که بخشش و کرم به کسی که به تو خوبی میکند و از تو اطاعت میکنند که کار بزرگی نیست اما آنچه که بزرگ و از مکارم اخلاق است، این می باشد که دل کسانی را تسخیر کنی که علیه تو هستند.

امروز اگر کسی میخواهد دل کریم اهل بیت علیهم السلام را به دست بیاورد و در این ماه رحمت کار کریمانه ای انجام دهد، می تواند چند کار مهم انجام دهد، من جمله اینکه اگر با یکی از اقوامش قهر است و سالها با او معاشرت ندارد به عشق کریم اهل بیت علیهم السلام با او آشتی نماید و آن فامیل خود را به سفره افطاری در منزلش دعوت نماید تا نشان دهد که پیرو واقعی کریم اهل بیت علیهم السلام است و یا اینکه سری به خانه اقوامی بزند که دارای فرزند یتیم هستند و برای ایشان هدیه ای و یا مقداری از مایحتاج زندگی را فراهم کند. ان شاء الله با تکرار این امور کم کم وجود ما هم رنگ و بوی کرامت خواهد گرفت.